

Νεοελληνική Γλώσσα

ΘΕΜΑΤΑ

Ο άνθρωπος είναι μιμητικό ζώο, δεν είναι μόνο ό, τι γεννιέται αλλά και ό, τι γίνεται. Πέρα από τις εμφανείς κληρονομικές καταβολές υπάρχουν και οι εξωγενείς, οι περιβαλλοντικές επιρροές, που καθορίζουν τη στάση και διαμορφώνουν τη συμπεριφορά μας. Έτσι σε όλες τις φάσεις της εξελικτικής μας πορείας η διαγωγή μας θα είναι συνάρτηση της καταγωγής και της αγωγής μας.

Αυτή, λοιπόν, η αγωγή δεν ασκείται μόνο άμεσα και συστηματικά μέσα στον οικογενειακό ή το σχολικό χώρο αλλά και έμμεσα μέσα στον ευρύτερο, τον κοινωνικό χώρο.

Πάντως όπου και όπως και αν ασκείται η αγωγή για να διαμορφώσει τον χαρακτήρα μας και να επηρεάσει την διαγωγή μας πρέπει να επιστρατεύσει, να υποβάλει, να προβάλει και να επιβάλει στην ψυχή των νέων κυρίως διάφορα πρότυπα.

Λέγοντας πρότυπα εννοούμε κάποια ξεχωριστά και χαρισματικά πρόσωπα, κάποια άτομα προικισμένα με φυσικές δεξιότητες ή επίκτητες ικανότητες, που εκπροσωπούν ή εκφράζουν το τέλειο, το ιδανικό για τα ανθρώπινα μέτρα στον αθλητικό, τον καλλιτεχνικό, τον πολιτικό ή τον πνευματικό και τον ηθικό χώρο. Και όπως μια εικόνα αξίζει όσο χίλιες λέξεις, έτσι και ένα πρότυπο, που ενσαρκώνει όχι θεωρητικά και δυνητικά αλλά έμπρακτα και παραστατικά αυτό που θαυμάζουμε και εμψυχώνουμε, αξίζει όσο χίλιες συμβουλές.

Γι' αυτό και χρειάζεται ιδιαίτερη προσοχή στην προτυποποίηση ή την εδωλοποίηση, που συνήθως προβάλλουν και επιβάλλουν για δικούς τους κυρίως "αυτοαναλωτικούς" λόγους τα Μ.Μ.Ε. Θα πρέπει τα πρότυπα να μην είναι ούτε εθιμά αντίτυπα ούτε κακέκτυπα των αληθινών προτύπων.

Και εδώ προβάλλει βαρύτατη η ευθύνη της πολιτείας και όλων των φορέων της αγωγής, των γονιών και των δασκάλων κυρίως που καλούνται να εμφυσήσουν και να προικοδοτήσουν την παιδική κυρίως, τη νεανική ψυχή με ισχυρά πνευματικά και ηθικά αντισώματα, ώστε αλώβητη να διαπερνά τις συμπληγάδες της αισθητικής ή ηθικής ασχημοσύνης.

Ο νέος καθώς ταυτίζεται με το πρότυπο ή το είδωλο τους αισθάνεται πως υπερνικά την ψυχολογική του ανασφάλεια, την πνευματική του ανεπάρκεια και ζει και δρα φαντασιωτικά, έστω και ανεδαφικά, όπως το πρότυπο ή το είδωλο που θαυμάζει και υπεραγαπά. Επειδή η νεανική ψυχή ποθεί πάντα περισσότερα από όσα έχει, δεν είναι λίγες οι στιγμές, οι περιστάσεις και οι καταστάσεις που ο νέος αποφεύγει μια μίζερη, ρηχή, αφυδατωμένη και πειστική καθημερινότητα με τα φτερά ενός ειδώλου, ενός ιδανικού προτύπου που αποτελεί γι' αυτόν το εισιτήριο ή το εφελτήριο για το εύελπι άλμα προς την ονειρική πραγματικότητα.

(Απόσπασμα από κείμενο του Γ. ΡΟΖΟΚΟΥ)

Β. Ασκήσεις

1. Σε ένα κείμενο 100 περίπου λέξεων να ενημερώσεις την τάξη σου για το περιεχόμενο του κειμένου.

(μονάδες 25)

2. Ποιοι παράγοντες, σύμφωνα με το κείμενο συντελούν στη διαμόρφωση της προσωπικότητας ενός ατόμου;

(μονάδες 10)

3. *διαγωγή, καταγωγή, αγωγή, υπερνικά, ποθεί*: Να γράψετε ένα συνώνυμο για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις.
(μονάδες 5)
4. Να εντοπίσετε δύο σημεία στο κείμενο στα οποία ο συγγραφέας κάνει χρήση της μεταφορικής λειτουργίας του λόγου.
(μονάδες 5)
5. «*Ο άνθρωπος είναι μιμητικό ζώο... της ηθικής ασχημοσύνης*»: Στο απόσπασμα να εντοπίσετε τους τρόπους και τις λέξεις με τους οποίους συνδέονται οι παράγραφοι.
(μονάδες 5)
6. Σε άρθρο σας στη σχολική εφημερίδα να αναλύσετε τα κριτήρια με τα οποία νομίζετε ότι επιλέγουν οι νέοι σήμερα τα πρότυπά τους. Σε ποιες περιπτώσεις μπορεί ένα πρότυπο να λειτουργήσει θετικά και σε ποιες αρνητικά στη διαμόρφωση της προσωπικότητας ενός νέου; (*περίπου 400 λέξεις*) (μονάδες 50)

